

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2022. március 29.*

„Előzetes döntéshozatal – Elfogadhatóság – EUMSZ 267. cikk – A »bíróság« fogalma – Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése – Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke – Jogállamiság – Hatékony bírói jogvédelem – A bírák függetlenségének elve – Törvény által megelőzően létrehozott bíróság – Olyan bírói testület, amelynek tagját első alkalommal egy nem demokratikus rendszer végrehajtó hatalmához tartozó politikai szerv nevezte ki bírói tisztségre – A Krajowa Rada Sądownictwa (nemzeti igazságszolgáltatási tanács, Lengyelország) működésének szabályai – E tanács összetételének alapjául szolgáló törvény alkotmányellenessége – E bírói testületnek az uniós jog értelmében vett pártatlan és független bíróságnak minősíthetősége”

A C-132/20. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) a Bírósághoz 2020. március 10-én érkezett, 2019. december 18-i határozatával terjesztett elő a

BN,

DM,

EN

és

a **Getin Noble Bank S.A.**

között,

a **Rzecznik Praw Obywatelskich**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, L. Bay Larsen elnökhelyettes, A. Arabadjiev, A. Prechal, K. Jürimäe, C. Lycourgos, I. Jarukaitis (előadó), I. Ziemele és J. Passer tanácselnökök, M. Ilešič, T. von Danwitz, A. Kumin és N. Wahl bírák,

főtanácsnok: M. Bobek,

* Az eljárás nyelve: lengyel.

hivatalvezető: M. Aleksejev egységvezető,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2021. március 2-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Rzecznik Praw Obywatelskich képviselőjében M. Taborowski és P. Filipek,
- a lengyel kormány képviselőjében B. Majczyna, A. Dalkowska és S. Żyrek, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében K. Herrmann, N. Ruiz García és P.J.O. Van Nuffel, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2021. július 8-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUSZ 2. cikknek, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének, az EUSZ 6. cikk (1) és (3) bekezdésének, valamint az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének, az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 38. cikkének, 47. cikke első és második bekezdésének, az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdésének, valamint a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL 1993. L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 23. o.) 7. cikke (1) és (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a BN, DM, illetve EN és a Getin Noble Bank S. A. hitelintézet között a BN, DM és EN által e hitelintézettel kötött hitelszerződésben szereplő feltétel állítólagosan tisztességtelen jellege tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 93/13 irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdése az alábbiakat írja elő:

„(1) A tagállamok a fogyasztók és a szakmai versenytársak érdekében gondoskodnak arról, hogy megfelelő és hatékony eszközök álljanak rendelkezésre ahhoz, hogy megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását.

(2) Az (1) bekezdésben említett eszközök olyan rendelkezéseket tartalmaznak, amelyek lehetővé teszik, hogy a nemzeti fogyasztóvédelmi jogszabályok szerint jogos érdekekkel rendelkező személyek vagy szervezetek eljárást kezdeményezzenek a vonatkozó nemzeti jogszabály értelmében bíróság vagy illetékes közigazgatási hatóság előtt annak megítélésére, hogy a fogyasztókkal kötendő szerződésekben általános használatra kidolgozott szerződési feltételek tisztességtelenek-e,

valamint megfelelő és hatékony eszközökkel élnek [helyesen: éljenek] azért, hogy megszüntessék az ilyen feltételek alkalmazását.”

A lengyel jog

Az alkotmány

- 4 Az alkotmány 179. cikke értelmében:

„A köztársasági elnök a bírakat a Krajowa Rada Sądownictwa [(nemzeti igazságszolgáltatási tanács, Lengyelország; a továbbiakban: KRS)] javaslata alapján határozatlan időre nevezi ki.”

- 5 Az Alkotmány 180. cikkének 1. pontja szerint a bírák elmozdíthatatlanok.

- 6 Az alkotmány 186. cikkének 1. pontja értelmében:

„A [KRS] védi a bíróságok és bírák függetlenségét.”

- 7 Az alkotmány 187. cikke a következőképpen rendelkezik:

„1. A [KRS] tagjai:

- 1) a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország)] első elnöke, az igazságügyi miniszter, a [Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Lengyelország)] elnöke és a köztársasági elnök által kijelölt személy,
- 2) a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)], a rendes bíróságok, a közigazgatási bíróságok és a katonai bíróságok bírái közül választott tizenöt tag,
- 3) a [Sejm (Szejm), Lengyelország] által a képviselők közül választott négy tag és a szenátus által a szenátorok közül választott két tag.

[...]

3. A [KRS] választott tagjainak hivatali ideje négy év.

4. A [KRS] működésének szabályait, tevékenységi körét, munkamódszerét és tagjai megválasztásának módját törvény határozza meg.”

- 8 Az alkotmány 190. cikkének 1. pontja a következőket mondja ki:

„A [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság, Lengyelország)] határozatai *erga omnes* kötelező erejűek és jogerősek.”

A rendes bíróságok szervezetéről szóló 1928. február 6-i törvényerejű rendelet

- 9 Az 1928. február 6-i rozporządzenie z mocą ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (a rendes bíróságok szervezetéről szóló törvényerejű rendelet) az alapeljárás szempontjából releváns, 1985. szeptember 1-jéig hatályos változata (Dz. U. 1964., 6. szám, 40. alszám, a továbbiakban: a rendes bíróságok szervezetéről szóló 1928. február 6-i törvényerejű rendelet) 2. cikke a következőket írta elő:

„A Lengyel Népköztársaságban az igazságszolgáltatás feladata az alábbiak védelme:

a) a népi demokratikus rendszer és annak fejlődése a szocializmus felé;

[...]”

- 10 E törvényerejű rendelet 53. cikke értelmében a rendes bíróságok bírait a Lengyel Népköztársaság Rada Państwaja (államtanács) nevezte ki az igazságügyi miniszter javaslatára.
- 11 Az említett törvényerejű rendelet 57. cikke értelmében a Lengyel Népköztársaság államtanácsa által kinevezett bíró a hivatalba lépésekor az előírt szöveg szerint esküt tett az illetékes bíróság elnöke előtt, áthelyezésekor azonban újabb esküt nem tett.
- 12 Az eskü szövegét az 1948. október 6-i dekret o rocie ślubowania ministrów, funkcjonariuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz funkcjonariuszów służby bezpieczeństwa publicznego (a miniszterek, állami tisztviselők, bírák, ügyészek és nemzetbiztonsági tisztviselők eskütételéről szóló rendelet, Dz. U. 1948., 49. szám, 370. alszám) írta elő. E rendelet 1. cikkének C. pontja értelmében a bíró a következő szövegű esküt tett le:

„Ünnepélyesen esküszöm, hogy a rám bízott bírói [...] tisztségemben minden erőmmel hozzájárulok a feladatkörömben a szabadság, a függetlenség és a demokratikus lengyel állam hatalmának megszilárdításához, amelyhez mindig hűséges maradok; védem és erősítem a Lengyel Népköztársaság társadalmi, gazdasági és politikai rendszerének elvein alapuló rendet; rendületlenül védem a törvényi rendelkezéseket, minden állampolgár egyenlő megbecsülésével; erősítem a törvények tiszteletét és a demokratikus lengyel állam iránti hűséget; hivatali kötelességeimet buzgón és lelkiismeretesen teljesítem, a lelkiismeretem szerint, pártatlanul és a jogszabályoknak megfelelően gyakorlom az igazságszolgáltatást, a szakmai titoktartás betartása mellett, valamint az eljárás során a méltóság, a becsületesség és a társadalmi igazságosság elvei által vezérelve.”

- 13 A rendes bíróságok szervezetéről szóló 1928. február 6-i törvényerejű rendelet 59. cikkének 1. pontja értelmében a Lengyel Népköztársaság államtanácsa az igazságügyi miniszter javaslatára felmentette a bírót, ha ez utóbbi nem garantálta a bíróra háruló kötelezettségek megfelelő ellátását.

A rendes bíróságok szervezetéről szóló 1985. június 20-i törvény

- 14 Az 1985. június 20-i ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych (a rendes bíróságok szervezetéről szóló törvény; Dz. U. 31. szám, 137. alszám) 1989. december 29-ig hatályos változata 6. cikkének 2. §-a a következőket írta elő:

„A bírákat az igazságügyi miniszter javaslatára a [Lengyel Népköztársaság] államtanácsa nevezi ki és menti fel.”

- 15 E törvény 59. cikkének szövege a következő volt:

„1. § Hivatalba lépésekor a bíró az igazságügyi miniszter előtt az alábbi esküt teszi:

»Ünnepélyesen esküszöm, hogy a rám bízott bírói tisztségemben minden erőmmel hozzájárulok a feladatkörömben a Lengyel Népköztársaság szabadságának, a függetlenségének és minden téren való fejlődésének megszilárdításához, amelyhez mindig hűséges maradok; védem politikai, társadalmi és gazdasági szervezetét, a munkavállalók vívmányait, a kollektív tulajdont, a polgárok jogait és törvény által védett érdekeit; védem a népi jogállamiságot és erősítem az állampolgárok jogtudatát; hivatali kötelességeimet buzgón és lelkiismeretesen teljesítem, a lelkiismeretem szerint, pártatlanul és a jogszabályoknak megfelelően gyakorlom az igazságszolgáltatást, az állami és szakmai titoktartás betartása mellett, valamint az eljárás során a méltóság, a becsületesség és a társadalmi igazságosság elvei által vezérelve.«

[...]

3. § Az áthelyezett bíró nem tesz újabb esküt; ez nem vonatkozik a [Lengyel Népköztársaság] legfelsőbb bíróságának bírói tisztségére történő kinevezésére.”

- 16 Az említett törvény 61. cikke az alábbiakat pontosította:

„1. § A [Lengyel Népköztársaság] államtanácsa az igazságügyi miniszter javaslatára felmenti a bírót a tisztségéből, ha ez utóbbi nem garantálja a bíróra háruló kötelezettségek megfelelő ellátását. Javaslatának benyújtása előtt az igazságügyi miniszter – amennyiben lehetőség van rá – meghallgatja a bíró magyarázatát. [...]

[...]

3. § A bíró elveszíti ítélkezési jogát, amint a felmentésről szóló határozatról értesítik.”

A KRS-ről szóló 2011. május 12-i törvény

- 17 A 2011. május 12-i ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa (a nemzeti igazságszolgáltatási tanácsról szóló törvény; Dz. U. 2011., 126. szám, 714. alszám, a továbbiakban: a KRS-ről szóló 2011. május 12-i törvény) 11. cikkének 1–5. pontja a következőképpen rendelkezett:

„1. A legfelsőbb bíróság bíráinak közgyűlése e bíróság bírái közül két tagot választ a Tanácsba.

2. A legfelsőbb közigazgatási bíróság bíráinak közgyűlése a vajdasági közigazgatási bíróságok közgyűléseinek képviselőivel együtt a közigazgatási bíróságok bírái közül két tagot választ a Tanácsba.

3. A fellebbviteli bíróságok bírói közgyűléseinek képviselőiből álló közgyűlés a tagjai közül két tagot választ a Tanácsba.

4. A nemzeti bíróságok bírói közgyűléseinek képviselőiből álló közgyűlés a tagjai közül nyolc tagot választ a Tanácsba.

5. A katonai bíróságok bíráinak közgyűlése a tagjai közül egy tagot választ a Tanácsba.”

18 E törvény 12. cikkének szövege a következő volt:

„1. A vajdasági közigazgatási bíróságok bíráinak közgyűlései a tagjaik közül két képviselőt választanak.

2. A közigazgatási bíróságok bíráinak közgyűlései a közigazgatási bíróságok bírái közül képviselőket választanak, amelyre legkésőbb a Tanács tagjai megbízatásának lejártát megelőző hónapban kerül sor. A megválasztott képviselők megbízatása négyéves időtartamra szól.”

19 Az említett törvény 13. cikke az alábbiakat írta elő:

„1. A fellebbviteli bíróságok bíráinak közgyűlései a tagjaik közül megválasztják a fellebbviteli bíróságok bírói közgyűléseinek képviselőiként az adott fellebbviteli bíróság bíráinak egyötödét.

2. A regionális bíróságok bíráinak közgyűlései a tagjaik közül megválasztják a regionális bíróságok bírói közgyűléseinek képviselőiként az adott regionális bíróság bíráinak egyötvenedét.

3. Az 1. és 2. pontban említett képviselők megválasztására legkésőbb a rendes bíróságok bírái közül a Tanácsba választott tagok megbízatásának lejártát megelőző hónapban kerül sor. A megválasztott képviselők megbízatása négyéves időtartamra szól.

[...]”

A KRS-ről szóló törvény

20 A KRS-ről szóló 2011. május 12-i törvényt többek között a 2017. december 8-i ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (a nemzeti igazságszolgáltatási tanácsról szóló törvény és egyes más törvények módosításáról szóló törvény, Dz. U., 2018., 3. alszám) és a 2018. július 20-i ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (a rendes bíróságok szervezetéről szóló törvény és egyes más törvények módosításáról szóló törvény, Dz. U., 2018., 1443. alszám) módosította (a továbbiakban: a KRS-ről szóló törvény).

21 A KRS-ről szóló törvény 9a. cikke szerint:

„1. A Szejm a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)], a rendes bíróságok, a közigazgatási bíróságok és a katonai bíróságok bírái közül választja meg a [KRS] tizenöt tagját egy közös, négyéves hivatali időre.

[...]”

22 Az említett törvény 37. cikkének 1. §-a a következőképpen rendelkezik:

„Ha több jelölt pályázott a bírói álláshelyre, a [KRS] együttesen vizsgálja és értékeli valamennyi benyújtott pályázatot. Ebben az esetben a [KRS] minden jelöltre vonatkozóan olyan határozatot fogad el, amely tartalmazza a bírói álláshelyre való kinevezésre irányuló javaslat előterjesztéséről szóló döntéseit.”

23 Az említett törvény 44. cikke szerint:

„1. Külön rendelkezések eltérő előírása hiányában az eljárás résztvevője fellebbezést nyújthat be a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] azon az alapon, hogy a [KRS] határozata jogellenes. [...]

1a. A [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] bírói álláshelyére való kinevezésre vonatkozó egyedi esetekben a [Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság)] lehet fellebbezni. Ilyen esetekben a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] nem lehet fellebbezést benyújtani. A [Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság)] nem nyújtható be fellebbezés arra hivatkozva, hogy tévesen értékelték, hogy a jelöltek teljesítették-e a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] bírói álláshelyére való kinevezésre irányuló javaslat előterjesztéséről szóló határozat meghozatalakor figyelembe vett kritériumokat.

1b. Ha a 37. cikk 1. §-ában említett határozatot nem támadta meg az eljárás valamennyi résztvevője, a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] bírói álláshelyére való kinevezés egyedi eseteiben az említett határozat a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] bírói álláshelyére való kinevezésre irányuló javaslat előterjesztéséről szóló határozatot tartalmazó, valamint az ugyanazon bíróság bírói álláshelyére való kinevezésre irányuló javaslat elő nem terjesztéséről szóló határozatot tartalmazó részében a fellebbezéssel nem élő résztvevők vonatkozásában jogerőre emelkedik.

2. A fellebbezést [a KRS] elnökéhez kell benyújtani az indokolással ellátott határozat közlésétől számított kéthetes határidőn belül. [...]

[...]

4. A [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] bírói álláshelyére való kinevezés egyedi eseteiben a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] bírói álláshelyére való kinevezésre irányuló javaslat előterjesztését érintő negatív döntésről szóló, a [KRS] által hozott határozatnak a [Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság)] általi hatályon kívül helyezése az eljárás fellebbezést benyújtó résztvevője jelentkezésének elfogadását jelenti a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] azon betöltetlen bírói álláshelyére, amelynek tekintetében még nem fejeződött be a [KRS] előtti eljárás a [Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság)] határozatának kihirdetésekor, vagy ilyen eljárás hiányában a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] következő meghirdetendő betöltetlen bírói álláshelyére.”

A polgári törvénykönyvről szóló törvény

24 Az 1964. április 23-i ustawa – Kodeks cywilny (a polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény; Dz. U. 1964., 16. szám) 385^{1. cikk}-ének 1. §-a az alapeljárásra alkalmazandó változatában előírja:

„A fogyasztói szerződés egyedileg meg nem tárgyalt feltételei nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, ha azok a fogyasztó jogait és kötelezettségeit a jó erkölcsbe ütköző és a fogyasztó érdekeit súlyosan sértő módon állapítják meg (jogellenes szerződési feltételek). Ez nem vonatkozik a felek főszoolgáltatásaira – különösen az árra vagy a díjazásra – vonatkozó feltételekre, ha azok egyértelműen vannak megfogalmazva.”

A polgári perrendtartás

- 25 Az 1964. november 17-i ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (a polgári perrendtartás bevezetéséről szóló törvény; a továbbiakban: polgári perrendtartás) 367. cikkének az alapeljárásban alkalmazandó változata értelmében:
- „1. § Az elsőfokú bíróság ítélete ellen másodfokú bíróság előtt lehet fellebbezni.
2. § A körzeti bíróság ítéletével szembeni fellebbezéseket a regionális bíróság, a regionális bíróság első fokon hozott ítélete ellen benyújtott fellebbezéseket [a Sąd Apelacyjny (fellebbviteli bíróság, Lengyelország)] bírálja el.
3. § A másodfokú bíróság három bíróból álló tanácsban jár el. Zárt ülésen a bíróság egyesbíróként jár el, kivéve ha ítéletet hoz.”
- 26 E törvény 379. cikke a következőket írja elő:
- „Az eljárás érvénytelen:
- [...]
- 4) ha az eljáró bíróság összetétele nem felel meg a jogszabályi rendelkezéseknek, vagy ha a törvény erejénél fogva kizárt bíró vett részt az ügy elbírálásában; [...]
- 27 Az említett törvény 398^{3. cikk}e a következőképpen rendelkezik:
- „1. § A fél a következő indokok alapján nyújthat be felülvizsgálati kérelmet:
- [...]
- 2) az eljárási szabályok megsértése, ha e hiba tényleges hatással lehetett a jogvita kimenetelére.”
- 28 A polgári perrendtartás 398^{13. cikk}ének 1. §-a szerint „a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] a felülvizsgálati kérelmet a kérelem tárgyának és jogalapjának keretei között vizsgálja meg; a kérelem tárgyának korlátain belül azonban hivatalból figyelembe veszi az eljárás érvénytelenségét.”
- 29 E polgári perrendtartás 398^{15. cikk}e szerint:
- „1. § Ha a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] helyt ad a felülvizsgálati kérelemnek, a megtámadott ítéletet részben vagy egészben hatályon kívül helyezi, és az ügyet további elbírálás céljából visszautalja az ítéletet hozó bírósághoz vagy egy másik, azonos rangú bírósághoz. [...]
2. § Ha az ügyet újbóli vizsgálatra visszautalják, a bíróság az ügyet egy másik ítélkező testületben tárgyalja.”

30 A polgári perrendtartás 401. cikke pontosítja:

„Érvénytelenség miatt az eljárás újbóli megnyitása kérhető:

- 1) ha az ítélkező testületben felhatalmazással nem rendelkező személy vagy a törvény erejénél fogva kizárt bíró vett részt, és a fél az ítélet jogerőre emelkedését megelőzően nem hivatkozhatott a törvény erejénél fogva való kizártságra.

[...]

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 31 A Sąd Okręgowy w Świdnicyhoz (świdnicai regionális bíróság, Lengyelország) 2017. március 3-án benyújtott, 2017. február 28-i keresetlevelükkel BN, DM és EN azt kérte, hogy a Getin Noble Bankot kötelezzék arra, hogy részükre egyetemlegesen fizessen meg 175 107,10 lengyel zloty (PLN) (hozzávetőleg 39 485 euró) törvényes késedelmi kamatokkal növelt összegét, és a külföldi pénznyemben, mégpedig svájci frankban (CHF) nyilvántartott jelzálogkölcson-szerződésben foglalt indexálási mechanizmus, valamint a jelzálogjog bejegyzésének a hitelezés első három hónapjában történő megtagadása esetére szóló csomagbiztosítási záradék tisztességtelen jellegére hivatkoztak.
- 32 2018. augusztus 21-i ítéletében e bíróság arra kötelezte a Getin Noble Bankot, hogy fizessen meg az alapeljárás felperesei részére összesen 16 120,12 PLN (hozzávetőleg 3634 euró) törvényes késedelmi kamatokkal növelt összegét, és jogellenesnek nyilvánította az alapügyben szóban forgó kölcsönszerződés azon szerződési feltételeit, amelyek lehetővé tették e bank számára a CHF árfolyamának önkényes meghatározását, figyelmen kívül hagyva a Narodowy Bank Polski (lengyel nemzeti bank) által meghatározott átlagárfolyamot, az indexálási mechanizmus egészét azonban nem nyilvánította érvénytelennek.
- 33 Az alapeljárás felperesei ezen ítélettel szemben fellebbezést nyújtottak be a Sąd Apelacyjny w Wrocławiu (wrocławai fellebbviteli bíróság, Lengyelország) előtt. 2019. február 28-i ítéletével e bíróság helyben hagyta az említett ítéletet.
- 34 Az alapeljárás felperesei ezen ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztettek a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Sąd Najwyższyhez (legfelsőbb bíróság), amelyben lényegében arra hivatkoznak, hogy az említett ítélet sérti a polgári törvénykönyvről szóló törvény alapügyben alkalmazandó változatának 385^{1.} cikkét, mivel nem ismeri el, hogy az alapügyben szóban forgó szerződésben foglalt indexálási kikötés tisztességtelen jellege miatt az e szerződésben előírt indexálási mechanizmus egésze nem alkalmazható a felek között.
- 35 E felülvizsgálati kérelem elfogadhatóságának vizsgálata keretében a kérdést előterjesztő bíróság, a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) polgári tanácsának egyesbírája megjegyzi, hogy a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében a tagállamoknak biztosítaniuk kell a közigazgatási vagy bírósági felülvizsgálat lehetőségét a szerződési feltételek tisztességtelenségének megállapítása céljából, és hogy a lengyel jog e tekintetben bírósági felülvizsgálatot ír elő. Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a szerződési feltételek tisztességtelen jellegét vizsgáló nemzeti szervnek minden feltételnek meg kell felelnie ahhoz, hogy az uniós jog értelmében vett „bíróságnak” minősülhessen.

- 36 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (wrocławai fellebbviteli bíróság) ítélező testülete, amely meghozta a kérdést előterjesztő bírósághoz benyújtott felülvizsgálati kérelem tárgyát képező 2019. február 28-i ítéletet (a továbbiakban: a felülvizsgálat tárgyát képező ítélet), három olyan bíróból, nevezetesen FO, GP és HK bírákból állt, akiknek függetlensége a bírói kinevezésükkel összefüggő körülményekre tekintettel megkérdőjelezhető.
- 37 A kérdést előterjesztő bíróság először is kifejti, hogy FO első bírói kinevezésére a Lengyel Népköztársaság államtanácsának 1978. március 9-i határozatával került sor, majd ezt a bírót a Lengyel Népköztársaság államtanácsának 1984. április 18-i határozatával a Sąd Wojewódzki (vajdasági bíróság, Lengyelország) bírójává nevezték ki, végül pedig a KRS javaslatára a Lengyel Köztársaság elnökének 1998. január 23-i határozatával a Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (wrocławai fellebbviteli bíróság) bírójává nevezték ki. GP-t és HK-t a Lengyel Köztársaság elnökének 2015. március 12-i, illetve 2012. április 16-i határozatával nevezték ki a Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (wrocławai fellebbviteli bíróság) bírójává.
- 38 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy FO első bírói kinevezésére tehát abban az időszakban került sor, amikor a Lengyel Népköztársaság kommunista állam volt, és úgy véli, hogy a Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (wrocławai fellebbviteli bíróság) bírójává való későbbi kinevezése nem demokratikus és nem pártatlan szervek korábbi döntéseinek következménye volt. Ezenkívül a kommunista rezsim megszűnése után a Lengyel Népköztársaságban egyáltalán nem ellenőrizték, hogy az e rendszer alatt kinevezett bírák tiszteletben tartották-e az igazságszolgáltatás függetlenségének elvét a rendszer fennállása idején.
- 39 A kérdést előterjesztő bíróság azt is kifejti, hogy 1998-ban, amikor FO-t a Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (wrocławai fellebbviteli bíróság) bírójává nevezték ki, a KRS-nek a határozatait nemcsak hogy nem kellett indokolnia, hanem azok nem is képezhették bírósági felülvizsgálat tárgyát.
- 40 Egyébiránt a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a 2017. június 20-i ítéletében a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) megállapította, hogy 2000 és 2018 között a KRS nem működött átlátható módon, és hogy az ítélező testületeinek összetétele alkotmányellenes volt. Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság szerint GP-t és HK-t ezen időszak során nevezték ki a Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (wrocławai fellebbviteli bíróság) bírójává.
- 41 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a hatékony bírói jogvédelemhez való jog tiszteletben tartásának biztosítása érdekében köteles-e hivatalból megvizsgálni, hogy a Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (wrocławai fellebbviteli bíróság) azon ítélező testülete, amely a felülvizsgálat tárgyát képező ítéletet hozta, tiszteletben tartja-e a függetlenség és pártatlanság követelményét, mégpedig a bírák elmozdíthatatlanságát biztosító lengyel alkotmányos rendelkezések ellenére.
- 42 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a bíró kinevezésével kapcsolatos ténybeli és jogi elemeket a bírósági eljárás minden szakaszában meg kell vizsgálni annak megállapítása érdekében, hogy az az ítélező testület, amelynek e bíró a tagja, független-e. A függetlenség és pártatlanság követelményének tiszteletben tartását illető értékelést tehát *in concreto* kell elvégezni, azaz figyelembe kell venni a bírói kinevezés módjának a vizsgált ügyre gyakorolt esetleges hatását.

- 43 A kérdést előterjesztő bíróság szerint ugyanis, ha a bíróság függetlenségét vagy valamely bíró kinevezésének szabályszerűségét *in abstracto*, vagyis az érintett bíró kinevezésére irányuló eljárásnak a vizsgált ügyre gyakorolt esetleges hatásának vizsgálata nélkül kellene értékelni, ez lehetővé tenné a bírák elmozdíthatatlanságára vonatkozó, főszabály szerint alkotmányos rendelkezésekben rögzített szabályok megkerülését. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy a bíró kinevezése a lengyel alkotmány és alkotmánybírósági ítélkezési gyakorlat alapján főszabály szerint nem támadható meg.
- 44 Így a kérdést előterjesztő bíróság szerint csak a bíró „személyes jellemzőinek”, például etikai álláspontjának a bíró függetlenségének értékelése keretében történő, *in concreto* vizsgálata teszi lehetővé a jogalanyok igazságszolgáltatási szervekbe vetett bizalmának megőrzését.
- 45 Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy tekintettel a 2019. november 19-i A. K. és társai (A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége) ítéletre (C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982), a bíróság függetlenségét vagy a bírói kinevezés szabályszerűségét csak *in abstracto* lehet értékelni.
- 46 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy 2019. december 5-i ítéletében a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) a Bíróság ezen ítélete alapján megállapította egyrészt, hogy a KRS nem pártatlan és a törvényhozó, illetve a végrehajtó hatalomtól nem független szerv, másrészt pedig azt, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) fegyelmi tanácsa nem minősül az uniós jog vagy a nemzeti jog értelmében vett bíróságnak.
- 47 2020. január 23-án a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) polgári és büntetőtanácsa, valamint munkaügyi és társadalombiztosítási tanácsa a kérdést előterjesztő bíró részvétele nélkül közös határozatot fogadott el, amellyel megerősítette az előző pontban említett 2019. december 5-i ítéletből eredő ítélkezési gyakorlatot.
- 48 Mindazonáltal e bíróság szerint ez a határozat összeegyeztethetetlen egy másik, 2020. január 8-i, szintén kötelező erejű határozattal, amelyet ugyanezen bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa fogadott el. E határozatból kitűnik egyrészt, hogy amennyiben a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) elé olyan keresetet nyújtanak be, amely a KRS-nek valamely bírói álláshelyre pályázó jelöltre vonatkozó határozata ellen irányul, akkor a 2019. november 19-i A. K. és társai (A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége) ítélet (C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982) fényében meg kell vizsgálnia, hogy a KRS független-e, másrészt pedig, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) csak két esetben semmisítheti meg a KRS határozatát, mégpedig, ha a felperes bizonyítja, hogy a KRS elfogultsága hatással volt az említett határozat tartalmára, vagy – amennyiben a szóban forgó bírót már kinevezték, és tekintettel a bírói kinevezési okirat érvényességének értékelésére vonatkozó alkotmányos tilalomra – ha a kérelmező bizonyítja, hogy az érintett bíró részvételével működő bíróság nem pártatlan és független.
- 49 E körülmények között a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Úgy kell-e értelmezni a [Charta] 47. cikkének első és második bekezdésével és az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdésével összefüggésben értelmezett [EUSZ] 2. cikk[e]t, [EUSZ 4. cikk] (3) bekezdését, [EUSZ 6. cikk] (1) és (3) bekezdését és [EUSZ 19. cikk] (1) bekezdésének második albekezdését, valamint a Charta 38. cikkét, továbbá a [93/13 irányelv] 7. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy az uniós jog értelmében vett független és pártatlan, valamint megfelelő hatáskörökkel rendelkező bíróságnak minősül az a szerv,

amelynek tagja a totalitárius, antidemokratikus, kommunista berendezkedésű állam végrehajtó hatalmának politikai szerve (a Lengyel Népköztársaság államtanácsa) által (felsőbb szintű bíróságon belüli) bírói tisztség betöltésére első és további alkalmakkor ezen állam igazságügyi miniszterének javaslatára kinevezett személy, ami főként [...] a kinevezés kritériumai átláthatóságának hiányára, [...] a bíró bármikor történő felmentésének lehetőségére, [...] a bírói önigazgatási szerv, illetve [...] a közhatalom megfelelő demokratikus választásokon megválasztott szervei kinevezési eljárásban történő részvételének hiányára tekintettel sérthetné azt a bizalmat, amelyet a bírói karnak egy demokratikus társadalomban keltenie kell?

- 2) Jelentősséggel bír-e az [első] kérdés megválaszolása szempontjából, hogy a (felsőbb szintű bíróságokon belül) bírói tisztségbe egymást követő többszöri kinevezésre megfelelő, munkavégzéssel töltött idő (szolgálati idő) elismerése révén és az azon állásban végzett munkának az értékelése alapján kerülhetett sor, amelybe e személyt – legalábbis első alkalommal – az [első kérdésben] említett politikai szervek, az ott leírt eljárás alapján kinevezték, ami sérthetné azt a bizalmat, amelyet a bírói karnak egy demokratikus társadalomban keltenie kell?
- 3) Jelentősséggel bír-e az [első] kérdés megválaszolása szempontjából az a tény, hogy a (Sąd Najwyższy [legfelsőbb bíróság] kivételével a felsőbb szintű bíróságokon belüli) bírói tisztségekbe egymást követő többszöri kinevezés nem függött a demokratikus társadalom értékének tiszteletben tartására tett bírói esküdtől, és a kinevezett személy első alkalommal a kommunista állam politikai rendszerére, és az úgynevezett »szocialista törvényességre« esküdött fel, ami sérthetné azt a bizalmat, amelyet a bírói karnak egy demokratikus társadalomban keltenie kell?
- 4) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 2. cikket, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését, az EUSZ 6. cikk (1) és (3) bekezdését és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését összefüggésben értelmezve a Charta 47. cikkének első és második bekezdésével és az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdésével, valamint a Charta 38. cikkét, továbbá a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy az uniós jog értelmében vett független és pártatlan, valamint megfelelő hatáskörökkel rendelkező bíróságnak minősül az a szerv, amely tagjának (felsőbb szintű bíróságon belüli) bírói tisztség betöltésére első és további alkalmakkor történő kinevezésére az uniós tagállam alkotmányos rendelkezéseinek súlyos megsértésével került sor, tekintettel az e későbbiekben bírói tisztség betöltésére kinevezett személyt jelöltként ajánló szervnek (Krajowa Rada Sądownictwa [nemzeti igazságszolgáltatási tanács]) a tagállam alkotmányával ellentétes összetételére, amit az uniós tagállam alkotmánybírósága megállapított, és ami következésképpen sérthetné azt a bizalmat, amelyet a bírói karnak egy demokratikus társadalomban keltenie kell?
- 5) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 2. cikket, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését, az EUSZ 6. cikk (1) és (3) bekezdését és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, összefüggésben értelmezve a Charta 47. cikkének első és második bekezdésével és az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdésével, valamint a Charta 38. cikkét, továbbá a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy az uniós jog értelmében vett független és pártatlan, valamint megfelelő hatáskörökkel rendelkező bíróságnak minősül az a szerv, amelynek tagja (felsőbb szintű bíróságon belüli) bírói tisztség betöltésére első és további alkalmakkor kinevezett, az e tisztség betöltésére a jelölteket értékelő szerv (Krajowa Rada Sądownictwa [nemzeti igazságszolgáltatási tanács]) előtti eljárásban javasolt jelöltként bemutatott személy, ha ezen

eljárás nem felelt meg a jelöltek kiválasztási szabályaiban foglalt, nyilvánosságra és átláthatóságra vonatkozó kritériumoknak, ami sérthetné azt a bizalmat, amelyet a bírói karnak egy demokratikus társadalomban keltenie kell?

- 6) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, az EUSZ 2. cikket, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését és az EUSZ 6. cikk (3) bekezdését, összefüggésben értelmezve a Charta 47. cikkének első és második bekezdésével és az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdésével, valamint a Charta 38. cikkét, továbbá a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy az uniós tagállam végső fokon eljáró bíróságának (Sąd Najwyższy [legfelsőbb bíróság]) a hatékony bírói jogvédelem, mint az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazásának megszüntetésére irányuló eszköz biztosítása érdekében az eljárás minden szakaszában hivatalból vizsgálnia kell, hogy
- a) az [első és negyedik kérdésben] említett bíróság megfelel-e az uniós jog értelmében vett független és pártatlan, valamint megfelelő hatáskörökkel rendelkező bíróság kritériumának, függetlenül attól, hogy az e pontokban említett kritériumok értékelése milyen hatással van a valamely szerződési feltétel tisztességtelen jellegének megállapítására vonatkozó határozat tartalmára, és ezenkívül
- b) az [első és negyedik kérdésben] említett bíróság előtti eljárás érvényes-e?
- 7) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 2. cikket, az EUSZ 6. cikk (1) és (3) bekezdését és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, összefüggésben értelmezve a Charta 47. cikkének első és második bekezdésével és az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdésével, valamint a Charta 38. cikkét, továbbá a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy a bíróságok és az azokban eljáró bírák függetlensége [az első, második, harmadik, negyedik és ötödik kérdésben] hivatkozott körülményekre tekintettel fennálló hiányának megállapítását, az uniós jog értelmében, kizárhatják az uniós tagállamnak a bíróságok szervezetével és bírák kinevezésével kapcsolatos, a bíró kinevezése eredményességének vizsgálatát megakadályozó alkotmányos rendelkezései?”

A gyorsított eljárás iránti kérelemről és a soron kívüli elbírálás biztosításáról

- 50 A kérdést előterjesztő bíróság kérte, hogy Bíróság a jelen ügyet a Bíróság eljárási szabályzatának 105. cikke szerinti gyorsított eljárásban bírálja el. E kérelem alátámasztása érdekében arra hivatkozott, hogy az ilyen eljárás megindítását lényegében nemcsak a felülvizsgálat tárgyát képező ítélet szabályszerűségének értékelése indokolja, hanem az is, hogy az uniós jog fényében meg kell állapítani, hogy számos lengyel bíró alkotmányos jogállásának megkérdőjelezése jogszerű-e, következésképpen pedig meg kell állapítani az e bírákból álló ítélkező testületek által hozott határozatok jellegét és joghatásait. Ezenkívül az ilyen eljárást az is indokolja, hogy a Bíróság jelen ügyben meghozandó ítélete kiegészítheti az uniós jog értelmezését, hogy elkerülhető legyen az alkotmány és a 2019. november 19-i A. K. és társai (A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége) ítéletben (C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982) értelmezett uniós jog, illetve a lengyel bíróságok által ezen ítélet alapján hozott határozatok közötti ellentmondás.

- 51 Az eljárási szabályzat 105. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kérelmére vagy kivételesen hivatalból a Bíróság elnöke az előadó bíró és a főtanácsnok meghallgatását követően dönthet úgy, hogy az előzetes döntéshozatal tekintetében gyorsított eljárást alkalmaz, ha az ügy jellege megköveteli, hogy elbírálására a lehető legrövidebb időn belül kerüljön sor.
- 52 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy ez a gyorsított eljárás olyan eljárási eszközt képez, amelynek célja a rendkívül sürgős helyzetekre való reagálás. Egyébiránt a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az is kitűnik, hogy a gyorsított eljárás alkalmazásától el lehet tekinteni, ha az ügy által felvetett jogi problémák érzékeny és összetett jellege miatt az ilyen eljárás nehezen alkalmazható, különösen, ha a Bíróság előtti eljárás írásbeli szakaszának lerövidítése nem tűnik helyénvalónak (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor Din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, 103. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 53 A jelen ügyben a Bíróság elnöke – az előadó bíró és a főtanácsnok meghallgatását követően – a 2020. május 8-i határozatával elutasította a jelen ügy gyorsított eljárásban történő elbírálására irányuló kérelmet. Ugyanis, bár főszabály szerint nincs összefüggés az ügy bonyolultsága és az ügy elbírálásának sürgőssége között, meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben felmerülő jogi problémák érzékeny és összetett jellege miatt a gyorsított eljárás nehezen alkalmazható (lásd analógia útján: a Bíróság elnökének 2017. október 18-i Heinrich Weiss és társai végzését, C-493/17, nem tették közzé, EU:C:2017:792, 13. pont). Egyébiránt hangsúlyozni kell, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozat csaknem három hónappal a kihirdetését követően érkezett a Bírósághoz, ami azt jelzi, hogy a jelen ügy nem rendkívül sürgető helyzetre vonatkozik.
- 54 Mindemellett a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott érvekre tekintettel a Bíróság elnöke 2020. május 8-án úgy határozott, hogy a jelen ügyet az eljárási szabályzat 53. cikkének (3) bekezdése alapján soron kívül bírálja el.

Az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitása iránti kérelemről

- 55 A Bíróság Hivatalához 2021. december 29-én benyújtott beadványában a lengyel kormány az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását kérte.
- 56 E kérelem alátámasztása érdekében a lengyel kormány arra hivatkozott, hogy 2020. december 13-i határozatával a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) hatályon kívül helyezte ugyanezen bíróság által, azonban egy másik ítélkező testületben hozott határozatát, többek között azzal az indokkal, hogy semmilyen garancia nem áll fenn arra vonatkozóan, hogy ez utóbbi tiszteletben tartotta volna a bíróságoktól megkövetelt függetlenség és pártatlanság követelményét. E kormány szerint e határozat tartalma és az abból eredő következmények megerősítik azokat az érveket, amelyeket a jelen ügyben már a Bíróság elé terjesztett, és amelyek ezért a jelen ügy keretében megfontolásra érdemesek.
- 57 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az eljárási szabályzat 83. cikke alapján a Bíróság a főtanácsnok meghallgatását követően az eljárás során bármikor elrendelheti az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását, különösen, ha úgy ítéli meg, hogy az ügy körülményei nincsenek kellően feltárva, vagy ha a fél e szakasz befejezését követően a Bíróság határozatára nézve döntő jelentőségű új tényt hoz fel.

- 58 A jelen ügyben a Bíróság a főtanácsnok meghallgatását követően mindazonáltal úgy véli, hogy az eljárás írásbeli szakasza és a Bíróság előtt lefolytatott tárgyalás nyomán rendelkezésére áll az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában való határozathozatalhoz szükséges minden információ. Egyebekben megállapítja, hogy az eljárás szóbeli szakaszának újból megnyitása iránt a lengyel kormány által előterjesztett kérelem semmilyen olyan új tény nem tár fel, amely az általa így meghozandó határozat szempontjából jelentőséggel bírhatna.
- 59 A lengyel kormány ugyanis nem hivatkozik arra, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) 2020. december 13-i határozata bármilyen hatással lenne az alapeljárásra. Kizárólag azt állítja, hogy az e határozatban kifejtett indokok „megerősítik azokat az érveket”, amelyeket a jelen ügyben már a Bíróság elé terjesztett.
- 60 E körülmények között nem szükséges elrendelni az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

- 61 A Rzecznik Praw Obywatelskich (ombudsman, Lengyelország) azt állítja, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan, mivel a kérdést előterjesztő bíró kinevezése nem volt szabályszerű, és a függetlenségével és pártatlanságával kapcsolatban joggal merülhetnek fel kétfélek.
- 62 E tekintetben az ombudsman először is arra hivatkozik, hogy a jelen ügyben ez a bíró nem minősülhet az uniós jog értelmében vett „bírósnak”. A kérdést előterjesztő bíró kinevezésével kapcsolatos szabálytalanságok jellege és súlya aláasta a kinevezési eljárás hatékonyságát, így e bíró már nem minősülhet bíróságnak. E szabálytalanságok ugyanis olyan jellegűek, amelyek alapján nem tekinthető úgy, hogy az említett bíró olyan, jogszerűen létrehozott bíróságnak minősülne, amely megfelel a „törvény által létrehozott” bíróság kritériumának.
- 63 Másodszor, az ombudsman arra hivatkozik, hogy a kérdést előterjesztő bíró kinevezési eljárásával összefüggő jogi és ténybeli körülmények összességének értékelése alapján nem osztható el e bíró függetlenségével és pártatlanságával kapcsolatos valamennyi jogos kétség.
- 64 Következésképpen az ombudsman szerint a kérdést előterjesztő bíró nem felel meg az ahhoz szükséges két feltételnek, hogy az EUMSZ 267. cikk értelmében vett „bírósnak” minősüljön, nevezetesen annak, hogy törvény által létrehozott, valamint független és pártatlan bíróság. E követelmények – akár együttes, akár külön-külön – be nem tartása elegendő annak megállapításához, hogy a kérdést előterjesztő bíróság nem jogosult előzetes döntéshozatal céljából kérdéseket terjeszteni a Bíróság elé az EUMSZ 267. cikkben előírt együttműködési eljárás keretében.
- 65 Az Európai Bizottság – anélkül, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlanságára hivatkozna – megjegyzi, hogy a kérdést előterjesztő bírónak a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírájává történő kinevezése a KRS 2018. augusztus 28-i határozatán alapult. Márpedig, annak ellenére, hogy e határozat végrehajtását a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) 2018. szeptember 27-i és október 8-i végzései felfüggesztették, a Lengyel Köztársaság elnöke e bírót a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírájává nevezte ki. E körülmények között a Bizottság úgy véli, hogy kétségek merülhetnek fel azzal kapcsolatban, hogy az említett bíró megfelel-e az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése és a Charta 47. cikke szerinti „törvény által megelőzően létrehozott bíróság” követelményének.

- 66 E tekintetben mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében annak értékeléséhez, hogy a szóban forgó előzetes döntéshozatal kezdeményező szerv az EUMSZ 267. cikk szerinti „bíróság” jellemzőivel rendelkezik-e – ami kizárólag az uniós jog alapján eldöntendő kérdés –, így tehát annak értékeléséhez, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható-e, a Bíróság meghatározott tényezők összességét veszi figyelembe, amelyek közé tartozik többek között az, hogy a szóban forgó szerv jogszabály alapján jött-e létre, állandó jelleggel működik-e, hatásköre kötelező jellegű-e, az eljárása kontradiktórius jellegű-e, jogszabályokat alkalmaz-e, valamint hogy független-e (2020. január 21-i Banco de Santander ítélet, C-274/14, EU:C:2020:17, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2021. november 16-i Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim és társai ítélet, C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931, 42. pont).
- 67 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) terjesztette elő, amelynek – mivel a jelen ítélet 34. pontjában említett felülvizsgálat iránti kérelem elfogadhatóságáról *in limine litis* kell határozni – a nemzeti jog alapján e célból vizsgálnia kell a felülvizsgálat tárgyát képező ítéletet meghozó ítélkező testület összetételének szabályszerűségét.
- 68 Nem vitatott, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) mint olyan megfelel a jelen ítélet 66. pontjában említett követelményeknek. A jelen ügyben az ombudsman azt kérdőjelezi meg, hogy az érintett bíró, aki a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság elé terjesztő tanácsban egyesbíróként jár el, megfelel-e azoknak a követelményeknek, amelyeket egy ítélkező testületnek meg kell teljesítenie ahhoz, hogy az EUMSZ 267. cikk értelmében vett „bíróságnak” minősüljön.
- 69 Márpedig, amennyiben az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet valamely nemzeti bíróság nyújtja be, vélelmezni kell, hogy e bíróság – annak konkrét összetételétől függetlenül – megfelel a jelen ítélet 66. pontjában felidézett követelményeknek.
- 70 Az állandó ítélkezési gyakorlatból ugyanis az következik, hogy az EUMSZ 267. cikk szerinti előzetes döntéshozatali eljárás keretében a Bíróságnak – tekintettel a Bíróság és a nemzeti bíróság közötti feladatmegosztásra – nem feladata annak vizsgálata, hogy az előterjesztő határozatot a nemzeti bírósági szervezeti és eljárási szabályoknak megfelelően hozták-e meg. A Bíróságot tehát mindaddig köti a tagállami bíróság által hozott előzetes döntéshozatalra utaló határozat, amíg azt a nemzeti jog által biztosított jogorvoslati eljárásokhoz kapcsolódóan nem vonják vissza (1982. január 14-i Reina ítélet, 65/81, EU:C:1982:6, 7. pont; 2021. november 16-i Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim és társai ítélet, C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931, 44. pont).
- 71 Egyébiránt emlékeztetni kell arra, hogy a Szerződésekkel létrehozott bírósági rendszer sarokkövét az EUMSZ 267. cikkben előírt előzetes döntéshozatali eljárás alkotja, amely a bíróságok közötti párbeszédnek a Bíróság és a tagállami bíróságok közötti létrehozatalával az uniós jog egységes értelmezésének biztosítására irányul, lehetővé téve ezáltal az uniós jog koherenciájának, teljes érvényesülésének és autonómiájának, valamint végső soron a Szerződésekkel létrehozott jog sajátos jellegének biztosítását (2021. március 2-i A. B. és társai [A legfelsőbb bíróság bírúinak kinevezése – Jogorvoslat] ítélet, C-824/18, EU:C:2021:153, 90. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 72 A jelen ítélet 69. pontjában kifejtett vélelem mindazonáltal megdönthető, ha valamely nemzeti vagy nemzetközi bíróság által hozott jogerős bírósági határozat arra enged következtetni, hogy a kérdést előterjesztő bíró nem minősül az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének a Charta 47. cikkének második bekezdésével összefüggésben értelmezett második albekezdése értelmében vett, törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróságnak.
- 73 A jelen ügyben, mivel a Bíróságnak az eljárás szóbeli szakaszának lezárásakor nem volt tudomása arról, hogy a kérdést előterjesztő bíróra vonatkozóan ilyen jogerős bírósági határozatot hoztak volna, az e bíró kinevezésére irányuló nemzeti eljárás esetleges szabálytalanságai nem eredményezhetik a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlanságát.
- 74 Hangsúlyozni kell, hogy a jelen ítélet 69. pontjában említett vélelem kizárólag az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek elfogadhatóságának az EUMSZ 267. cikk keretében történő értékelése szempontjából alkalmazandó. Ebből nem lehet arra következtetni, hogy a kérdést előterjesztő bíróságot alkotó bírák kinevezésének feltételei szükségszerűen lehetővé teszik az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése vagy a Charta 47. cikke értelmében vett, törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bírósághoz fordulás garanciáinak kielégítését.
- 75 Végül pontosítani kell, amint arra a főtanácsnok az indítványának 77. pontjában rámutatott, hogy a jelen ítélet 68–74. pontjából következőtől eltérő értékelésre lehet szükség olyan körülmények között, amikor a formálisan az EUMSZ 267. cikk alapján kérelmet előterjesztő bíró vagy bírák személyes helyzetén kívül más tényezők is kihatnak a kérdést előterjesztő, e bírák részvételével eljáró bíróság működésére, és ezáltal hozzájárulnak e bíróság függetlenségének és pártatlanságának csorbításához.
- 76 A fentiek összességéből az következik, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első, második, harmadik, negyedik és ötödik kérdésről

Előzetes észrevételek

- 77 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első, második, harmadik, negyedik és ötödik kérdés a Charta 47. cikke első és második bekezdésével összefüggésben értelmezett EUSZ 2. cikknek, EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének, EUSZ 6. cikk (1) és (3) bekezdésének és EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének, valamint az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdésének, a Charta 38. cikkének, továbbá a 93/13 irányelv 7. cikke (1) és (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 78 Mindazonáltal az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolásából kitűnik, hogy ezek a kérdések lényegében az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből és a Charta 47. cikkéből következő, a bíróságok függetlensége és pártatlansága elvének értelmezésére vonatkoznak. Egyébiránt meg kell jegyezni, hogy a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdése lényegében azt írja elő, hogy a fogyasztók többek között az illetékes bíróságok előtti

keresetindítással szüntethetik meg az eladó vagy szolgáltató fogyasztókkal kötött szerződéseiben foglalt tisztességtelen feltételek alkalmazását, valamint hogy az alapügy többek között a szerződési feltételek tisztességtelen jellegének elismerésére vonatkozik.

- 79 E körülmények között az első, második, harmadik, negyedik és ötödik kérdést csak az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésére, a Charta 47. cikkére, valamint a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdésére tekintettel kell megvizsgálni.

Az első, második és harmadik kérdésről

- 80 Az együttesen vizsgálandó első, második és harmadik kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, a Charta 47. cikkét, valamint a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az, hogy valamely tagállami bíróság olyan ítélkező testülete független és pártatlan bíróságnak minősüljön, amelynek tagja olyan bíró, akinek első bírói kinevezése, illetve magasabb szintű bíróságra történő további kinevezése az e tagállamban az Unióhoz való csatlakozást megelőzően fennálló nem demokratikus rendszer valamely szerve által elfogadott határozaton alapul, ideértve ha a bírónak az említett rendszer megszűnését követő bírói kinevezése többek között az említett rendszer fennállása alatt szerzett szolgálati idején alapul, vagy ha a bíró csak az említett rendszer valamely szerve általi első bírói kinevezésekor tette le a bírói esküt.
- 81 Az első, második és harmadik kérdés a felülvizsgálat tárgyát képező ítéletet meghozó ítélkező testület három bírása közül FO kinevezésével kapcsolatos három olyan körülményre vonatkozik, amelyeket a kérdést előterjesztő bíróság a jelen ítélet 80. pontjában említett rendelkezések fényében problematikusnak tart.
- 82 Először is a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy FO-t első alkalommal a Lengyel Népköztársaság végrehajtó hatalmának politikai szerveként eljáró államtanács nevezte ki bírónak az akkori igazságügyi miniszter javaslatára a rendes bíróságok szervezetéről szóló 1928. február 6-i törvényerejű rendelet alapján, anélkül hogy a kinevezés átlátható kritériumokon alapult volna, és anélkül, hogy a bíró kinevezésére irányuló eljárásban részt vett volna egy demokratikus választásokat követően létrehozott igazságügyi önszabályozó testület vagy hatóság, illetve anélkül, hogy FO elmozdíthatatlansága biztosított lett volna.
- 83 Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy FO-t a Lengyelországban fennálló kommunista rezsim alatt szerzett szolgálati ideje, valamint az ugyanezen rezsim által kinevezett bírói tisztségében ellátott feladatok értékelése alapján később magasabb szintű bíróságra nevezhették ki bírónak.
- 84 Harmadszor, a kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy FO nem tett bírói esküt a Lengyel Népköztársaság kommunista rendszerének megszűnését követően, hanem az első alkalommal történő bírói kinevezésekor különösen a kommunista állam politikai rendszerének védelmére esküdött fel.
- 85 E tekintetben mindenekelőtt meg kell jegyezni, hogy az előterjesztett kérdések olyan körülményekre vonatkoznak, amelyek mindegyike 2004. május 1-jét, vagyis a Lengyel Köztársaság Unióhoz való csatlakozását megelőzően következett be.

- 86 Márpedig emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság az uniós jog értelmezésére kizárólag e jognak az új tagállamban való – és az új tagállamnak az Európai Unióhoz történt csatlakozásától kezdődő – alkalmazása tekintetében rendelkezik hatáskörrel (lásd ebben az értelemben: 2006. január 10-i Ynos ítélet, C-302/04, EU:C:2006:9, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 87 Meg kell azonban jegyezni, hogy a jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság által *in limine litis* eldöntendő kérdés nem olyan helyzetre vonatkozik, amely a Lengyel Köztársaságnak az Európai Unióhoz való csatlakozása előtt minden joghatását kiváltotta volna (lásd ebben az értelemben: 2014. szeptember 3-i X ítélet, C-318/13, EU:C:2014:2133, 23. pont; 2016. október 6-i Paoletti és társai ítélet, C-218/15, EU:C:2016:748, 41. pont). Elegendő ugyanis azt megállapítani, hogy bár FO-t a csatlakozást megelőzően nevezték ki bírónak, jelenleg is bírói jogállással rendelkezik, és e jogállásnak megfelelő feladatokat lát el.
- 88 Mivel e megállapítást a Bíróság hatáskörével kapcsolatban tették, emlékeztetni kell arra, hogy bár a tagállamok igazságszolgáltatási szervezete a tagállamok hatáskörébe tartozik, e hatáskör gyakorlása során a tagállamok kötelesek tiszteletben tartani az uniós jogból eredő kötelezettségeiket (2021. április 20-i Repubblica ítélet, C-896/19, EU:C:2021:311, 48. pont).
- 89 Amint azt az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése előírja, a tagállamoknak meg kell teremteniük azokat a jogorvoslati lehetőségeket és eljárásokat, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken a jogalanyok hatékony bírói jogvédelemhez való joga tiszteletben tartásának biztosításához szükségesek. A jogalanyok uniós jogból eredő jogai hatékony bírói védelmének elve ugyanis, amelyre az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése utal, a tagállamok közös alkotmányos hagyományain nyugvó uniós jogi alapelv, amelyet rögzít a Rómában 1950. november 4-én aláírt, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (a továbbiakban: EJE) 6. és 13. cikke, és amelyet jelenleg a Charta 47. cikke is megerősít. Ez utóbbi rendelkezést tehát megfelelően figyelembe kell venni az említett 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének értelmezése során (lásd ebben az értelemben: 2021. október 6-i W. Ż. [A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés] ítélet, C-487/19, EU:C:2021:798, 102. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 90 Ami az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének tárgyi hatályát illeti, e rendelkezés „az uniós jog által szabályozott területekre” vonatkozik, függetlenül attól a helyzettől, amelyben e jogot a tagállamok a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében végrehajtják (2021. október 6-i W. Ż. [A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés] ítélet, C-487/19, EU:C:2021:798, 103. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 91 Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése értelmében minden tagállamnak biztosítania kell többek között, hogy jogorvoslati rendszerében, az uniós jog által szabályozott területeken az uniós jog értelmében vett „bíróságnak” minősülő fórumok, amelyek ilyen minőségükben az uniós jog alkalmazására vagy értelmezésére vonatkozó kérdésekben döntést hozhatnak, teljesítik a hatékony bírói jogvédelem követelményeit (2021. október 6-i W. Ż. [A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés] ítélet, C-487/19, EU:C:2021:798, 104. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 92 A jelen ügyben nem vitatott, hogy az olyan lengyel rendes bíróság, mint a Sąd Apelacyjny w Wrocławiu (wrocławai fellebbviteli bíróság), amelynek az alapügyhöz hasonlóan az uniós jog, nevezetesen a 93/13 irányelv rendelkezéseinek alkalmazásával és értelmezésével kapcsolatos kérdésekről kell határoznia, az uniós jog értelmében vett „bíróságként” az EUSZ 19. cikk

(1) bekezdésének második albekezdése értelmében vett, az „uniós jog által szabályozott területeken” alkalmazandó lengyel jogorvoslati rendszerbe tartozik, így meg kell felelnie a hatékony bírói jogvédelem követelményének.

- 93 Annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen bíróság a EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében megkövetelt hatékony bírói jogvédelmet nyújthassa, alapvető fontosságú e bíróság függetlenségének védelme, amint azt a Charta 47. cikkének második bekezdése is megerősíti, amely a „független” bírósághoz való hozzáférést a hatékony jogorvoslathoz való alapvető jog egyik követelményeként említi (2021. november 16-i Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim és társai ítélet, C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931, 65. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 94 Amint azt a Bíróság számos alkalommal hangsúlyozta, a bíróságok függetlenségére és pártatlanságára vonatkozó ezen követelmény – amely a bírói hivatás velejárója – a hatékony bírói jogvédelemhez való jog és a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog lényegéből következik, amely döntő jelentőségű a jogalanyok uniós jogból eredő valamennyi joga védelmének biztosítása és a tagállamok EUSZ 2. cikkben felsorolt közös értékeinek, különösen pedig a jogállamiság értékének a megőrzése szempontjából (2021. november 16-i Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim és társai ítélet, C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931, 66. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 95 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jog értelmében megkövetelt függetlenségi és pártatlansági garanciák olyan szabályok meglétét igénylik – különösen, ami a fórum összetételét, a kinevezést, a megbízatás időtartamát, valamint az elfogultsági okokat, a kizárási okokat és a tagok elmozdítását illeti –, amelyek a jogalanyok számára biztosítják minden, ezen fórum külső tényezők általi befolyásolhatatlanságára, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában fennálló semlegességére vonatkozó jogos kétség kizárását (2021. november 16-i Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim és társai ítélet, C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931, 67. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 96 E vonatkozásban fontos, hogy a bírák mentesek legyenek a függetlenségüket és pártatlanságukat veszélyeztethető külső beavatkozástól vagy nyomástól. A bírák jogállására, valamint hivatásuk gyakorlására alkalmazandó szabályoknak különösen lehetővé kell tenniük nemcsak az utasításokban megnyilvánuló bármely közvetlen befolyás kizárását, hanem az olyan közvetettebb befolyás kizárását is, amely hatással lehet az érintett bírák határozataira, továbbá ily módon a bírák függetlensége vagy pártatlansága látszata hiányának kizárását, amely sértheti azt a bizalmat, amelyet egy demokratikus társadalomban és jogállamban az igazságszolgáltatásnak az említett jogalanyokban keltenie kell (2021. november 16-i Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim és társai ítélet, C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931, 69. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 97 Éppen ezért szükséges, hogy a bírák kinevezéséről szóló határozatok elfogadására vonatkozó érdemi feltételek és eljárási szabályok olyanok legyenek, hogy az érdekelt kinevezését követően az egyénekben ne merüljön fel jogos kétség az érintett bírák külső tényezők általi befolyásolhatatlanságát, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában való semlegességét illetően. Ennek érdekében különösen az szükséges, hogy az említett feltételeket és szabályokat úgy alakítsák ki, hogy azok megfeleljenek a jelen ítélet előző pontjában felidézett követelményeknek (lásd ebben az értelemben: 2021. április 20-i Reppublika ítélet, C-896/19, EU:C:2021:311, 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 98 A jelen ítélet 94–97. pontjában felidézett követelmények alkalmazandók különösen az olyan bíróságra, amelyet a tagállami jog hatáskörrel ruház fel arra, hogy a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdése alapján elrendelje az eladó vagy szolgáltató által a fogyasztókkal kötött szerződésekben foglalt tisztességtelen feltételek alkalmazásának megszüntetését. Ez utóbbi rendelkezés ugyanis megerősíti a fogyasztók hatékony jogorvoslathoz való jogát arra az esetre, ha úgy vélik, hogy az ilyen feltételek miatt sérelmet szenvedtek.
- 99 Egyébiránt az alapeljárásban a felperesek a jelen ítélet 31. pontjában hivatkozott feltételeknek az ezen irányelv értelmében vett tisztességtelen jellege miatt állítólagosan elszenvedett károk megtérítését kérik. Ez a jogvita tehát az uniós jog által szabályozott helyzetnek felel meg, ezért az alapeljárás felperesei megalapozottan hivatkozhatnak a részükre a Charta 47. cikke által biztosított hatékony bírói jogvédelemhez való jogra (lásd ebben az értelemben: 2019. november 19-i A. K. és társai [A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége] ítélet, C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982, 81. pont).
- 100 Első három kérdésével az előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a Lengyel Köztársaság Unióhoz való csatlakozását megelőző, a jelen ítélet 82–84. pontjában említett körülmények hatással vannak-e a jelenleg egy ítélkező testület tagjaként eljáró bíró függetlenségére és pártatlanságára.
- 101 Ilyen hatás azonban csak akkor állapítható meg, ha összefüggés mutatható ki a körülmények bekövetkeztének háttérében álló nemzeti szabályok, illetve az érintett bíró függetlenségét és pártatlanságát illetően a jogalanyokban jelenleg felmerülő jogos és komoly kétségek között.
- 102 A kérdést előterjesztő bíróság az ezzel kapcsolatos kétségeit kizárólag arra a megfontolásra alapítja, hogy a korábbi, nem demokratikus lengyel rendszer szervei által kinevezett bírák nem „függetlenek” amiatt, hogy ezek a szervek nevezték ki őket, a szolgálati idejük egy részét e rendszer fennállása idején szerezték, valamint bírói esküt is csak ebben az időszakban tettek.
- 103 Hozzáteszi, hogy a Lengyel Népköztársaság kommunista rendszerének megszűnését követően bizonyos lusztrációs intézkedéseket végrehajtottak ugyan, a kommunista rendszert követő demokratikus alkotmányos rend elfogadta, hogy a Lengyel Népköztársaság szervei által kinevezett bírák főszabály szerint továbbra is hivatalban maradhatnak, amit a lengyel kormány a Bíróság előtti tárgyaláson megerősített. Így az első három kérdés a Lengyel Népköztársaság nem demokratikus rendszerének megszűnését követően bírói tisztségükben meghagyott bírák helyzetére vonatkozik.
- 104 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az Unióhoz való csatlakozás érdekében a Lengyel Köztársaságnak meg kellett felelnie az Európai Tanács 1993. június 21–22-i koppenhágai ülésén meghatározott, a tagjelölt államok által teljesítendő kritériumoknak. E kritériumok többek között megkövetelik a tagjelölt államtól, hogy „rendelkeznie kell a demokráciát, a jogállamiságot, az emberi jogokat, valamint a kisebbségek tiszteletben tartását és védelmét szavatoló stabil intézményekkel”. Hasonlóképpen, az EUSZ 49. cikk, amely biztosítja bármely európai állam számára annak lehetőségét, hogy az Unióba való felvételét kérje, pontosítja, hogy az olyan államokat tömörít, amelyek szabadon és önkéntesen csatlakoztak az EUSZ 2. cikkben említett közös értékekhez, köztük a jogállamiság értékéhez, tiszteletben tartják ezeket az értékeket, és elkötelezettek azok érvényesítése mellett (lásd ebben az értelemben: 2021. április 20-i Republika ítélet, C-896/19, EU:C:2021:311, 61. pont). Így a Lengyel Köztársaság Unióhoz való csatlakozásakor úgy tekintették, hogy az igazságszolgáltatási rendszere főszabály szerint megfelel az uniós jognak.

- 105 Márpedig a jelen ítélet 103. és 104. pontjában felidézett összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság nem hivatkozik egyetlen olyan tényezőre sem, amely arra utalna, hogy a Lengyel Népköztársaság nem demokratikus rendszerének megszűnését követően is hivatalban maradt valamely bírónak az ezen rendszer megszűnése előtt bekövetkezett első kinevezését övező feltételek milyen okból kelthetnének jogos és komoly kétségeket a jogalanyokban e bírónak az igazságszolgáltatási feladatai ellátása során fennálló függetlenségét és pártatlanságát illetően.
- 106 Közelebbről, az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból nem derül ki egyértelmű és konkrét magyarázat arra vonatkozóan, hogy az ilyen bíró első kinevezését övező feltételek mennyiben tehetnék lehetővé, hogy valamely személy, intézmény vagy szervezet a jelen pillanatban jogosulatlan befolyást gyakoroljon e bíróra.
- 107 E tényezőkből az következik, hogy valamely bírónak a Lengyel Népköztársaság nem demokratikus rendszerének fennállása idején bekövetkezett első kinevezését övező, a jelen ítélet 82–84. pontjában említettekhez hasonló körülmények önmagukban nem tekinthetők olyanoknak, mint amelyek a jogalanyokban jogos és komoly kétségeket kelthetnek e bírónak a későbbi igazságszolgáltatási feladatai ellátása során fennálló függetlenségét és pártatlanságát illetően.
- 108 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első, második és harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, a Charta 47. cikkét, valamint a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az a körülmény, hogy valamely tagállamban egy bíró első bírói kinevezése vagy egy magasabb szintű bíróságra történő későbbi kinevezése az e tagállamban az Unióhoz való csatlakozást megelőzően fennálló nem demokratikus rendszer valamely szerve által elfogadott határozaton alapul, beleértve azt is, ha a bírónak az említett rendszer megszűnését követő bírói kinevezése többek között az említett rendszer fennállása alatt szerzett szolgálati idején alapul, vagy ha a bíró csak az említett rendszer valamely szerve általi első bírói kinevezésekor tett le bírói esküt, önmagában nem ébreszthet jogos és komoly kétségeket a jogalanyokban e bíró függetlenségét és pártatlanságát illetően, és ennél fogva nem teheti kérdésessé az e bíró részvételével működő ítélkező testület törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróságnak minősülését.

A negyedik és ötödik kérdésről

- 109 Negyedik és ötödik kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, a Charta 47. cikkét, valamint a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az, hogy valamely tagállami bíróság olyan ítélkező testülete a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróságnak minősüljön, amelynek tagja olyan bíró, akinek első bírói kinevezésére, illetve magasabb szintű bíróságra történő további kinevezésére vagy úgy került sor, hogy a bírójelöltet az adott tagállam alkotmánybírósága által később alkotmányellenesnek nyilvánított jogszabályi rendelkezések alapján összeállított testület választotta ki, vagy pedig úgy, hogy a bírójelöltet egy szabályszerűen összeállított testület választotta ki, de olyan eljárást követően, amely nem volt sem átlátható, sem nyilvános, és bírósági felülvizsgálat tárgyát sem képezte.
- 110 Az első körülményt illetően a kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) a 2017. június 20-i ítéletében többek között megállapította, hogy a KRS-ről szóló 2011. május 12-i törvény 13. cikkének 3. pontja, amely értelmében a rendes bíróságok bírái közül a KRS tagjának választott bírák megbízatása egyedi jellegű, nem egyeztethető

össze az alkotmány 187. cikke 3. pontjával, amely azt írja elő, hogy a KRS megválasztott tagjainak megbízatása négyéves időtartamra szól. E körülmények között a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az a tény, hogy a felülvizsgálat tárgyát képező ítéletet meghozó ítélkező testület két tagját a Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (wrocławai fellebbviteli bíróság) bírói tisztségre a KRS olyan összetételben elfogadott határozatai alapján nevezték ki, amely a tagjainak többsége esetében a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) által később alkotmányellenesnek nyilvánított törvényi rendelkezésekből ered, hatással van-e ezen bírák függetlenségére.

- 111 A második körülményt illetően a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a Lengyel Népköztársaság kommunista rendszerének megszűnését közvetlenül követő időszakban az e rendszer által kinevezett bírákat az újonnan létrehozott KRS előtti eljárás nyomán nevezték ki magasabb szintű bíróságokra, amely eljárás azonban nem volt sem átlátható, sem nyilvános, és a KRS határozatai ráadásul 2007-ig nem is képezhették bírósági felülvizsgálat tárgyát. E tényezőkre tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság előtt felmerül a kérdés, hogy az a tény, hogy a felülvizsgálat tárgyát képező ítéletet meghozó ítélkező testület valamely tagját ezen időszakban nevezték ki a Sąd Apelacyjny we Wrocławiuhoz (wrocławai fellebbviteli bíróság), kérdésessé teheti-e a függetlenségét.
- 112 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a Bíróságnak a jelen ítélet 89–97. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlata a negyedik és ötödik kérdés vizsgálata szempontjából is releváns.
- 113 Egyebekben a Bíróság már kimondta, hogy a független, pártatlan és a törvény által megelőzően létrehozott bírósághoz fordulás garanciái, és különösen azok, amelyek az ilyen bíróság fogalmát, valamint összetételét határozzák meg, a tisztességes eljáráshoz való jog sarokkövét képezik. Annak ellenőrzése, hogy összetétele révén valamely fórum ilyen bíróságnak minősül-e – ha e tekintetben komoly kétség merül fel –, szükséges ahhoz a bizalomhoz, amelyet egy demokratikus társadalomban a bíróságoknak a jogalanyokban kell keltenie (lásd ebben az értelemben: 2020. március 26-i Simpson kontra Tanács és HG kontra Bizottság [felülvizsgálat] ítélet, C-542/18 RX-II és C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 114 Ily módon az érintett bírák kinevezését övező körülményekre tekintettel felmerül a kérdés, hogy e bírák tekinthetők-e „az uniós jog értelmében vett, a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság” tagjainak.
- 115 E fogalmat illetően a Charta 47. cikke második bekezdésének első mondatából – amely lényegében és amint az a jelen ítélet 89. pontjában már felidézésre került – az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében szintén hivatkozott hatékony bírói jogvédelem általános uniós elvét tükrözi, kitűnik, hogy mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és észszerű időn belül tárgyalja (2021. október 6-i W. Ž. [A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés] ítélet, C-487/19, EU:C:2021:798, 122. pont).
- 116 Egyebekben, amennyiben a Charta olyan jogokat állapít meg, amelyek megfelelnek az EJEE-ben biztosított jogoknak, a Charta 52. cikke (3) bekezdésének célja a Chartában foglalt, illetve az azokkal megegyező, az EJEE-ben biztosított jogok közötti szükséges összhang biztosítása, anélkül hogy mindez sértené az uniós jog autonómiáját. Az Alapjogi Chartához fűzött magyarázatok (HL 2007. C 303., 17. o.) szerint a Charta 47. cikkének második bekezdése megfelel az EJEE 6. cikke (1) bekezdésének. Így a Bíróságnak ügyelnie kell arra, hogy a Charta 47. cikke második

bekezdésének az általa biztosított értelmezése olyan védelmi szintet biztosítson, amely nem sérti az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésében rögzített és az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) által értelmezett védelmi szintet (2021. október 6-i W. Ž. [A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés] ítélet, C-487/19, EU:C:2021:798, 123. pont).

- 117 E tekintetben az EJEB többek között hangsúlyozta, hogy bár az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésében biztosított, „törvény által létrehozott bírósághoz” való jog önálló jognak minősül, ez utóbbi az e rendelkezés értelmében vett „függetlenség” és „pártatlanság” garanciáival igen szoros kapcsolatban áll. Így az EJEB a 2020. december 1-jei Guðmundur Andri Ástráðsson kontra Izland ítéletében (CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, 231. és 233. §) többek között megállapította, hogy noha az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésében foglalt intézményi követelmények mindegyike olyan konkrét célt szolgál, amely a tisztességes eljárás sajátos garanciáit jelenti, közös jellemzőjük, hogy azok olyan alapelvek tiszteletben tartására irányulnak, mint a jog uralmának elve és a hatalmi ágak szétválasztása, és pontosította e tekintetben, hogy e követelmények mindegyikének alapját azon kötelezettség jelenti, hogy megőrizték a bizalmat, amelyet az igazságszolgáltatásnak a jogalanyokban keltenie kell, valamint e hatalmi ág többi hatalmi ágtól való függetlenségét (2021. október 6-i W. Ž. [A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés] ítélet, C-487/19, EU:C:2021:798, 124. pont).
- 118 Konkrétabban, a hatalmi ágak szétválasztása elvének megfelelően, amely a jogállamiság működését jellemzi, a bíróságok függetlenségét biztosítani kell többek között a jogalkotó és a végrehajtó hatalommal szemben (lásd ebben az értelemben: 2021. november 16-i Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim és társai ítélet, C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931, 68. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 119 Amint azt a jelen ítélet 95. és 96. pontja felidézte, a függetlenségi és pártatlansági garanciák olyan szabályok meglétét igénylik – különösen, ami a fórum összetételét és a tagjai kinevezését illeti –, amelyek a jogalanyok számára biztosítják minden, az említett fórum külső tényezők általi befolyásolhatatlanságára, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában való semlegességére vonatkozó jogos kétség kizárását (2021. október 6-i W. Ž. [A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés] ítélet, C-487/19, EU:C:2021:798, 128. pont).
- 120 Ami konkrétabban a bírák kinevezésének folyamatát illeti, az EJEB arra is rámutatott a 2020. december 1-jei Guðmundur Andri Ástráðsson kontra Izland ítéletében (EU:ECHR:2020:1201JUD002637418, 227. és 232. §), hogy tekintettel azokra az alapvető következményekre, amelyekkel az említett eljárás a jog uralma által szabályozott demokratikus államban az igazságszolgáltatás megfelelő működésére és legitimitására nézve jár, az ilyen eljárás szükségképpen az EJEE 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „törvény által létrehozott bíróság” fogalmának szerves részét képezi, ugyanakkor pontosította, hogy e rendelkezés értelmében valamely bíróság függetlensége többek között a tagjai kinevezésének módja révén mérhető (2021. október 6-i W. Ž. [A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés] ítélet, C-487/19, EU:C:2021:798, 125. pont).
- 121 A 2020. március 26-i Simpson kontra Tanács és HG kontra Bizottság (felülvizsgálat) ítélet (C-542/18 RX-II és C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232) 73. pontjában egyébként a Bíróság emlékeztetett arra – e tekintetben az EJEB állandó ítélkezési gyakorlatát megismételve –, hogy a „törvény által létrehozott” kifejezésnek az EJEE 6. cikke (1) bekezdésének első mondatába való beillesztésének célja annak elkerülése, hogy az igazságszolgáltatási rendszer szervezését a végrehajtó hatalom mérlegelési jogkörére bízzák, és hogy ezt a területet a törvényhozó hatalom

által a hatáskörének gyakorlására vonatkozó szabályoknak megfelelően elfogadott törvény szabályozza. Ez a kifejezés többek között a jogállamiság elvét tükrözi, és nem csupán a bíróság fennállásának jogi alapjára vonatkozik, hanem az egyes ügyekben az eljáró tanács összetételére, valamint a belső jog bármely más rendelkezésére, amelynek megsértése szabálytalanná teszi egy vagy több bíró részvételét az ügy vizsgálatában, ami magában foglalja különösen az érintett bíróság tagjainak függetlenségére és pártatlanságára vonatkozó rendelkezéseket (2021. október 6-i W. Ž. [A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés] ítélet, C-487/19, EU:C:2021:798, 129. pont).

- 122 A Bíróság ekként megállapította, hogy a bírának az érintett igazságszolgáltatási rendszerben történő kinevezése során elkövetett szabálytalanság a törvény által létrehozott bíróság követelményének megsértését vonja maga után, különösen akkor, ha e szabálytalanság olyan természetű és súlyú, hogy azzal a valós veszéllyel jár, hogy más hatalmi ágak – különösen a végrehajtó hatalom – jogosulatlanul gyakoroljanak valamely mérlegelési jogkört, veszélyeztetve a kinevezési eljárás eredményének feddhetetlenségét, ezáltal kétséget ébresztve a jogalanyokban az érintett bíró vagy bírák függetlenségét és pártatlanságát illetően, amely eset fennáll, amikor az e bírósági rendszer kialakításának és működésének szerves részét képező alapvető szabályokról van szó (2021. október 6-i W. Ž. [A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés] ítélet, C-487/19, EU:C:2021:798, 130. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 123 Ebből az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy nem minden olyan szabálytalanság, amely valamely bíró kinevezésére irányuló eljárás során felmerülhet, alkalmas arra, hogy kétséget ébresszen e bíró függetlenségét és pártatlanságát, ennél fogva pedig az érintett bíró részvételével működő ítélkező testületnek az uniós jog értelmében vett, „törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróságnak” minősülését illetően.
- 124 A jelen ügyben, amint az a jelen ítélet 112. pontjában megállapításra került, a kérdést előterjesztő bíróság kétségeit fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy a felülvizsgálat tárgyát képező ítéletet meghozó ítélkező testület a tagjaira tekintettel úgy tekinthető-e, mint amely megfelel a „törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság” minőségnek.
- 125 Ami a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott és a jelen ítélet 110. pontjában említett első helyzetet illeti, vagyis azt, hogy valamely tagállami bíróság bizonyos tagjait olyan szerv által elfogadott határozatok alapján nevezték ki e bíróságra, amelynek összetétele az ezen tagállam alkotmánybírósága által utóbb alkotmányellenesnek nyilvánított jogszabályi rendelkezésekből eredt, meg kell állapítani, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy a jelen ügyben a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) a 2017. június 20-i ítéletében nem foglalt állást a KRS függetlenségével kapcsolatban. Az említett ítéletben alkotmányellenesnek nyilvánított jogszabályi rendelkezések lényegében a KRS tagjai megbízatásának egyedi jellegére, valamint e tagoknak a lengyel bíróságok bírái közül történő kiválasztására irányadó elosztási szabályokra vonatkoztak.
- 126 E körülmények között a KRS akkori összetételének alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezések alkotmányellenességének a jelen ítélet 110. pontjában felidézett megállapítása önmagában nem vezethet e szerv függetlenségének kétségbe vonásához, következésképpen a jogalanyokban nem kelthet kétségeket az érintett bírák külső tényezőkkel szembeni függetlenségét illetően.

- 127 Pontosán ez a körülmény különbözteti meg a jelen ügyet a 2019. november 19-i A. K. és társai (A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége) ítélet (C-585/18, C-624/18 et C-625/18, EU:C:2019:982), illetve a 2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország (Fegyelmi felelősségi rendszer) ítélet (C-791/19, EU:C:2021:596) alapjául szolgáló ügyektől. A KRS – amelynek határozatai az alapügyben érintett bírák kinevezéséhez vezettek – összetételének alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezésekkel ellentétben ugyanis az említett két ítélet alapjául szolgáló ügyekben szóban forgó, a KRS összetételét módosító jogszabály oly módon megerősítette a törvényhozó és a végrehajtó hatalomnak a KRS tagjainak kiválasztására gyakorolt befolyását, hogy ez a jogalanyokban jogos és komoly kétségeket ébreszthetett a szóban forgó ügyekben érintett KRS függetlenségét és az érintett bírák kinevezésére irányuló eljárásban betöltött szerepét illetően, és következésképpen e bírák, illetve e bírák részvételével működő bíróság függetlenségét illetően.
- 128 Ez utóbbi megállapítást az EJEB megerősítette, amikor megállapította, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) belüli Izba Dyscyplinarna (fegyelmi tanács) tagjainak – az előző pontban hivatkozott ítéletek alapjául szolgáló ügyekben szóban forgó jogszabályok szerinti összetételű – KRS javaslatára történő kinevezésére irányuló eljárást a törvényhozó és végrehajtó hatalom indokolatlanul befolyásolta, ami önmagában összeegyeztethetetlen az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésével (lásd ebben az értelemben: EJEB, 2021. július 22., Reczkowicz kontra Lengyelország, EC:ECHR:2021:0722JUD004344719, 276. §).
- 129 Végeredményben a kérdést előterjesztő bíróság nem terjesztett elő olyan konkrét bizonyítékokat, amelyek alátámaszthatnák az érintett bírák függetlenségét és pártatlanságát illetően a jogalanyokban annak alapján felmerülő jogos és komoly kétségek fennállását, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) alkotmányellenesnek nyilvánította – az említett bírák kinevezéséhez vezető eljárásban részt vevő – KRS összetételének alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezéseket.
- 130 Ugyanezt a következtetést kell levonni a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott és a jelen ítélet 111. pontjában említett második helyzetet illetően is, amely szerint valamely tagállami bíróság egyik tagját egy szabályszerűen felállítottnak tekintett szerv választotta ki bírójelöltnek, azonban olyan eljárás eredményeként, amely akkoriban nem volt sem átlátható, sem nyilvános, és nem is képezhette bírósági felülvizsgálat tárgyát. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból ugyanis nem tűnik ki, hogy a KRS, a Lengyel Népköztársaság nem demokratikus rendszerének megszűnését követő összetételében ne lett volna a végrehajtó és a törvényhozó hatalomtól független.
- 131 E körülmények között a kérdést előterjesztő bíróság által az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik és ötödik kérdésben említett, a jelen ítélet 110. és 111. pontjában kifejtett körülmények nem tekinthetők alkalmasnak annak bizonyítására, hogy a bírák kinevezésére vonatkozó, a jelen ítélet 122. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat értelmében vett alapvető szabályokat megsértették.
- 132 A fenti megfontolásokra tekintettel a negyedik és az ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, a Charta 47. cikkét, valamint a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az, hogy valamely tagállami bíróság olyan ítélkező testülete a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróságnak minősüljön, amelynek tagja olyan bíró, akinek első bírói kinevezésére, illetve magasabb szintű bíróságra történő további kinevezésére vagy úgy került sor, hogy a bírójelöltet az adott tagállam alkotmánybírósága által később alkotmányellenesnek nyilvánított jogszabályi rendelkezések alapján összeállított testület választotta ki, vagy pedig úgy,

hogyan a bírójelöltet egy szabályszerűen összeállított testület választotta ki, de olyan eljárást követően, amely nem volt sem átlátható, sem nyilvános, és bírósági felülvizsgálat tárgyát sem képezhette, mivel az ilyen szabálytalanságok nem olyan természetűek és súlyúak, hogy azzal a valós veszéllyel járnának, hogy más hatalmi ágak – különösen a végrehajtó hatalom – jogosulatlanul gyakorolnak valamely mérlegelési jogkört, veszélyeztetve a kinevezési eljárás eredményének feddhetetlenségét, ezáltal kétséget ébresztve a jogalanyokban az érintett bíró vagy bírák függetlenségét és pártatlanságát illetően.

A hatodik és hetedik kérdéstről

- 133 Az első öt kérdésre adott válaszokra figyelemmel a hatodik és hetedik kérdést nem kell megválaszolni.

A költségekről

- 134 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, a Charta 47. cikkét, valamint a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az a körülmény, hogy valamely tagállamban egy bíró első bírói kinevezése vagy egy magasabb szintű bíróságra történő későbbi kinevezése az e tagállamban az Unióhoz való csatlakozást megelőzően fennálló nem demokratikus rendszer valamely szerve által elfogadott határozaton alapul, beleértve azt is, ha a bírónak az említett rendszer megszűnését követő bírói kinevezése többek között az említett rendszer fennállása alatt szerzett szolgálati idején alapul, vagy ha a bíró csak az említett rendszer valamely szerve általi első bírói kinevezésekor tette le a bírói esküt, önmagában nem ébreszthet jogos és komoly kétségeket a jogalanyokban e bíró függetlenségét és pártatlanságát illetően, és ennél fogva nem teheti kérdésessé az e bíró részvételével működő ítélkező testület törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróságnak minősülését.
- 2) Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, a Charta 47. cikkét, valamint a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az, hogy valamely tagállami bíróság olyan ítélkező testülete a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróságnak minősüljön, amelynek tagja olyan bíró, akinek első bírói kinevezésére, illetve magasabb szintű bíróságra történő további kinevezésére vagy úgy került sor, hogy a bírójelöltet az adott tagállam alkotmánybírósága által később alkotmányellenesnek nyilvánított jogszabályi rendelkezések alapján összeállított testület választotta ki, vagy pedig úgy, hogy a bírójelöltet egy szabályszerűen összeállított testület választotta ki, de olyan eljárást követően, amely nem volt sem átlátható, sem nyilvános, és bírósági felülvizsgálat tárgyát sem képezhette, mivel az ilyen szabálytalanságok nem olyan természetűek és súlyúak, hogy azzal a valós veszéllyel járnának, hogy más hatalmi ágak – különösen a végrehajtó

hatalom – jogosulatlanul gyakorolnak valamely mérlegelési jogkört, veszélyeztetve a kinevezési eljárás eredményének feddhetetlenségét, ezáltal kétséget ébresztve a jogalanyokban az érintett bíró vagy bírák függetlenségét és pártatlanságát illetően.

Aláírások